

**ІНСТИТУТ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ
ОСВІТИ
НАПН УКРАЇНИ**

**Силабус навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ»**

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 011 Освітні, педагогічна науки
Спеціалізація: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті

Викладач	Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD		
 <p>Марія Павлівна Шишкіна доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу хмаро орієнтованих систем інформатизації освіти Інституту цифровізації освіти НАПН України marimodi@gmail.com</p>	Статус дисципліни	Основна дисципліна циклу загальної підготовки		
	Мова викладання	Українська		
	Рік підготовки	1-й		
	Семестр	1-й		
	Форма навчання	Денна/заочна		
	Обсяг		<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
			<i>Кількість кредитів</i>	
			1,5	1,5
			<i>Загальна кількість годин</i>	
			45 год	45 год
			<i>Лекції</i>	
			4 год	4 год
			<i>Практичні заняття</i>	
			4 год	4 год
	<i>Лабораторні заняття</i>			
	-	-		
	<i>Самостійна робота</i>			
	37 год	37 год		
Вид контролю	Залік			
Мета навчальної дисципліни	Засвоєння аспірантами філософських засад формування і розвитку науково-педагогічного знання, набування компетентності щодо самостійного здійснення дослідження і отримання нових знань у галузі освіти. Мета досягається шляхом теоретичного опанування філософських засад сучасного науково-педагогічного знання, фундаментальних категорій, понять, принципів, методологічних підходів філософії освіти, спрямованих на формування навичок самостійного аналізу педагогічних явищ і процесів, узагальнення фактів, наукового пошуку; практичного оволодіння аспірантами знань щодо методології педагогічного дослідження, його цілей, етапів, методів і засобів.			
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен: - знати сутність та призначення філософських та методологічних засад наукового дослідження;			

	<ul style="list-style-type: none"> - знати взаємозв'язок загальнофілософських, спеціально наукових та педагогічних методів наукового пізнання; - знати методологічні принципи проведення психолого-педагогічного дослідження; - знати сутність і взаємозв'язок категорій: мета, проблема, об'єкт і предмет, гіпотеза педагогічного дослідження; - знати основні етапи підготовки і проведення педагогічного дослідження. <p>Компетентності здобувачів виявляються у їх здатності</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися у галузі філософії і методології проведення наукових педагогічних досліджень, а також володіти світоглядними ідеями та засадничими категоріями цієї сфери; - аналізувати, оцінювати і порівнювати альтернативи, генерувати оригінальні ідеї у сфері теорії та практики організації і проведення науково-педагогічних досліджень; - оволодіти первинним досвідом обґрунтування наукових засад проведення науково-педагогічних досліджень та обґрунтування і інтерпретації отриманих результатів; - осмислювати взаємозв'язки між окремими ланками процесу наукового пізнання в цілому, процесу педагогічного дослідження і його філософії; - оволодіти новим знанням, самоосвіти та освіти протягом життя з метою інноваційного впровадження у професійній і науковій діяльності.
<p>Програмні результати навчання (згідно з освітньо-науковою програмою)</p>	<p>ПРН1. Формулювати власну світоглядну концепцію освіти. ПРН2. Знати та застосовувати сучасну термінологію у сфері наукового дослідження. ПРН3. Генерувати нові ідеї, виявляти нові знання, нові інтерпретації, інноваційні методи, обґрунтовані рішення у новому контексті в процесі виконання наукового дослідження. ПРН16. Здійснювати критичний аналіз, оцінку та синтез нових ідей щодо впровадження інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у власну наукову й освітню діяльність. ПРН18. Здійснювати рефлексію та самоаналіз науково-дослідницької та педагогічної діяльності. ПРН20. Визначати рівень особистісного та професійного розвитку, формувати програми самовдосконалення.</p>
<p>Тематичний план навчальної дисципліни</p>	<p>Змістовий модуль. Філософія освіти Тема 1. Методологічні засади науково-педагогічного дослідження. Тема 2. Методи науково-педагогічних досліджень.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) За джерелом інформації: <ul style="list-style-type: none"> - Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда. - Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація. - Практичні: вправи. 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні. 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі. 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під

	керівництвом викладача; виконання практичних завдань. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: 1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
Методи контролю	Методи контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда. Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Система оцінювання аспірантів

Вид роботи	Максимальна кількість балів за вид роботи
Змістовий модуль 1	
Лекційне заняття № 1. Методологічні засади науково-педагогічного дослідження. <i>Активна робота аспіранта на лекції (участь в дискусії, відповіді на питання, обговорення, пропозиції).</i>	5 балів
Практичне заняття № 1. Обґрунтування методологічного апарату у науково-педагогічному дослідженні. <i>Завдання для аспірантів: виконання тестового завдання (на платформі Google Classroom).</i>	30 балів
Лекційне заняття № 2. Методи науково-педагогічних досліджень <i>Активна робота аспіранта на лекції (участь в дискусії, відповіді на питання, обговорення, пропозиції).</i>	5 балів
Практичне заняття № 2. Обґрунтування добору методів і методики у науково-педагогічному дослідженні. <i>Завдання для аспірантів: виконання тестового завдання (на платформі Google Classroom).</i>	30 балів
Самостійна робота <i>Завдання для аспіранта: Навести приклади опрацювання основних категорій філософсько-методологічного апарату науково-педагогічного дослідження: тема, мета, проблема, гіпотеза, методологічні засади, методи, методика.</i>	20 балів
Всього за модуль	90 балів
Залік	10 балів
Всього	100 балів

Сумарний результат у балах складає:

60 і більше балів – зараховано

59 і менше балів – незараховано

Політика навчальної дисципліни	Академічна доброчесність	При виявленні порушень академічної доброчесності, зокрема, виявленні текстових запозичень без посилань або некоректних посилань тощо, висувати вимогу доопрацювати роботу або не зараховувати виконання роботи.
	Пропуски занять	Опрацювати матеріал пропущеного заняття, вміти відповісти на запитання, виконати практичні завдання або здати письмову роботу, якщо це було передбачено.
	Виконання завдань	Знижувати бали або не зараховувати

	пізніше встановленого терміну	виконання завдань, зданих після встановленого терміну.
	Додаткові бали	Виконання творчих завдань, відповіді на проблемні запитання, нестандартні вирішення проблемних ситуацій.
	Дотримання правил безпеки	Аспірант повинен дотримуватися правил безпеки при користуванні технічними засобами навчання; правил безпеки в мережі Інтернет.
Інформаційно-методичне та матеріально-технічне забезпечення	<p>Інформаційно-методичне забезпечення викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка SMART Board).</p> <p>На заняттях і на самостійній роботі використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені викладачем.</p> <p>Інформаційними ресурсами при вивченні дисципліни є електронна бібліотека НАПН України, джерела Інтернет, інформаційно-методичні матеріали викладача.</p>	

Рекомендована література

Базова

Монографії

1. Світоглядні пріоритети гуманізації вищої освіти: монографія / за ред. В. І. Лугового, Ж. В. Таланової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. URL: <https://ihed.org.ua/publications/svitoglyadni-priorityty-gumanizatsiyi-vyshhoyi-osvity/>
2. Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент : кол. монографія / за наук. ред. М. О. Кириченка, Л. М. Сергєєвої. Київ : Інтерсервіс, 2018. 540 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/237410373.pdf>
3. Теоретико-методологічні засади інформатизації освіти та практична реалізація інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері України : монографія / В. Ю. Биков, О. Ю. Буров, А. М. Гуржій, М. І. Жалдак, М. П. Лещенко, С. Г. Литвинова, В. І. Луговий, В. В. Олійник, О. М. Спирін, М. П. Шишкіна / наук. ред. В. Ю. Биков, С. Г. Литвинова, В. І. Луговий. Київ : Компринт, 2019. 214 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718652/>
4. Noddings Nel. Philosophy of education. Routledge, 2018. URL: <https://www.taylorfrancis.com/books/philosophy-education-nel-noddings/10.4324/9780429494864>

Посібники та методичні рекомендації

5. Биков В. Ю., Лещенко М. П., Тимчук Л. І. Цифрова гуманістична педагогіка, 2017. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/710669/>
6. Алексейчук І. С., Загороднюк В. П., Мозговий Л. І., Абизова Л. В., Ємельяненко Г. Д., Дубініна В. О. Філософія освіти і науки. 2019. URL: <http://ddpu.edu.ua:8083/ddpu/handle/123456789/66>

Статті

7. Биков В. Ю. Суспільство знань і освіта 4.0. *Освіта для майбутнього у світлі викликів XXI століття*. Wydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2017. С. 30-45. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/132487902.pdf>
8. Биков В. Ю., Лещенко М. П. Цифрова гуманістична педагогіка відкритої освіти. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2016. № 4. С. 115-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipuss_2016_4_13
9. Габович А., Кузнецов В. Проблеми як внутрішні структури систем наукового знання. *Філософські діалоги '2015*. 2015. С. 132-154. URL:

<https://www.researchgate.net/publication/311734910>

10. Bykov V., Leshchenko M. Digital Humanistic Pedagogy: Relevant Problems of Scientific Research in the Field of Using ICT. *Information Technologies and Learning Tools*. 2016. Том 53. № 3. С. 1-17. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1417>.
11. Bykov V., Shyshkina M. The conceptual basis of the cloud-based learning and research university environment formation and development in view of the open science priorities. *Information Technologies and Learning Tools*. 2018. Т. 68 № 6. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2609>
12. Burov O. Life-long learning: individual abilities versus environment and means. *ICT in Education, Research and Industrial Applications. Integration, Harmonization and Knowledge Transfer*. 2016. Т. 1614. Pp. 608-619. URL: https://lib.iitta.gov.ua/704844/1/paper_86.pdf
13. Komatsu Hikaru, Jeremy Rappleye. Reimagining modern education: Contributions from modern Japanese philosophy and practice? *ECNU Review of Education* 3.1. 2020. 20-45. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/2096531120905197>

Додаткова

Статті

14. Гуменюк Т. Б. Проектування як педагогічний феномен. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія 13. Проблеми трудової та професійної підготовки* : збірник. 2010. Вип. 6. С. 51-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_013_2010_6_13
15. Шишкіна М. П. Використання хмарних технологій для підтримки освітніх досліджень у просторі відкритої науки. *Новітні комп'ютерні технології*. Кривий Ріг, 2018. Том 16. С. 105-115. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711710/>
16. Burov O. Y., Shynenko M. A. ICT for high school students' researches: design principles, trends and experience of use. *Information Technologies and Learning Tools*. 2016. Т. 51. №. 1. С. 8-20. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1366>
17. Sobe, Noah W. Problematizing comparison in a post-exploration age: big data, educational knowledge, and the art of criss-crossing. *Comparative Education Review* 62.3 (2018): 325-343. URL: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/full/10.1086/698348?af=R&mobileUi=0>

Інформаційні ресурси

1. <https://lib.iitta.gov.ua/>
2. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/index>
3. <https://www.office.com/>
4. <http://office.microsoft.com/uk-ua/powerpoint-help>
5. <http://virt-ikt.blogspot.com/>
6. <https://www.facebook.com/groups/1429370987315738>
7. <https://classroom.google.com>
8. <https://www.skype.com/ru/>
9. <https://www.microsoft.com/uk-ua/microsoft-365/microsoft-teams/free>
10. <https://zoom.us/>

Навчальні е-курси за тематикою навчальної дисципліни

Philosophy and the Sciences: Introduction to the Philosophy of Physical Sciences

<https://ru.coursera.org/learn/philosophy-physical-sciences>

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Філософія освіти», затвердженої на засіданні вченої ради ІТЗН НАПН України (протокол № 8 від 30.08.2021 р.), затвердженої зі змінами на засіданні вченої ради Інституту цифровізації освіти НАПН України (протокол № 3 від 02.02.2022 р.).